

NEVÂ'İ'NİN ESERLERİ

AGÂH SIRRI LEVEND

Istanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Profesörler Kurulu'nun kararıyle, 1953 ders yılı başında Türkoloji bölümünde serbest derslere başladığım zaman, ilk olarak "Türk edebiyatı tarihinin kaynakları" konusunu ele almış, Türk edebiyatında ilk şairler tezkiresi olan *Mecali-sü'n-nefais*'den bahsederken 'Ali Şir Nevâ'İ üzerinde önemle durmuştum. Ertesi yıl "Türk edebiyatı tarihine giriş" olarak "Edebiyat tarihimizin başlıca meseleleri"ni ele almakla beraber, "kaynaklar" bahsine devam etmiştim. Nevâ'İ üzerindeki bu çalışmalar bir başlangıç oldu. Büyük Türk şairini, hayatı ve eserleriyle birlikte, ileride başı başına bir ders konusu olarak ele almak üzere bu çalışmalarını genişlettim. Bir yandan kaynakları gözden geçirir ve Nevâ'İ'nin eserlerini incelerken, öte yandan da Nevâ'İ'nin Türkiye kitaplıklarında bulunan yazma eserlerini birer birer taryarak 90 nüsha tesbit ettim. Bu araştırmalar, Nevâ'İ adına kayıtlı bazı eserlerin meydana çıkmasına yol açtığı gibi, sürüp giden bazı yanlışların düzeltilmesine ve bazı eksikliklerin tamamlanmasına da imkân vermiş oldu.

*

(Mir 'Ali Şir Nevâ'İ'nin bilim âlemince bugüne kadar tesbit edilmiş olan eserleri şunlardır :)

Türkçe divanları: Nevâ'İ çocukluğundan beri yazdığı şiirlerini Baykara'nın teşvikiyle (H. 873=M. 1469 dan sonra) tophyarak ilk defa meydana getirdiği divanına *Bedâyi'u'l-bidâye*, sonradan meydana getirdiği ikinci divanına *Nevâdirü'n-nihâye* adlarını vermiştir¹. Bundan

¹ S.L. Volin, *Bedâyi'u'l-bidâye*'nin tertibinden önce H. 870=M. 1465/66 da istinsah edilmiş bir Nevâ'İ divanının Leningrad Devlet Kitaplığındaki Doğu yazmaları arasında 564 numarada kayıtlı bulunduğuunu yazıyor. Volin'e göre, öteki yazmalardan farklı olan bu divanın, şairin başkaları tarafından tertiplenmiş divanlarından biri olması mümkündür (S. L. Volin, *Leningrad kitaplıklarındaki yazmalar hakkında*, Türkçe tercümesi için bk. Rasime Uygun, *Türk dili araştırmaları yıldızı-Belleten*, 1955).

Belin, *Notice Bibliographique et littéraire sur Mir Ali Chir-Névai* başlıklı incelemede *Journal Asiatique* 5. seri, c. XVII, şubat-mart 1861, s. 145-256 ve Blochet, *Catalogue des manuscrits turcs de la Bibliothèque Nationale*'de (c.l, s. 308-311, Supple-

sonra yazdığı şiirleri de iki divan halinde toplamasını Sultan Hüseyin Baykara'ın emretmesi üzerine, şiirlerini tekrar gözden geçirerek Baykara'ya sunmuş ve bunlara *Cevâhirü'l-me'ānī* adını vermiştir². Nihayet bütün şiirlerini hayatının dört çağına göre ayırarak dört divanda toplamış ve bunlara şu adları vermiştir:

Garâ'ibü's-şîgar (8-20 yaşları arasında yazdığı şiirleri),
Nevâdirü-ş-şebâb (20-35 yaşları arasında yazdığı şiirler),
Bedâyi'u'l-vasat (35-45 yaşları arasında yazdığı şiirler),
Fevâ'idü'l-kiber (45-60 yaşları arasında yazdığı şiirler),
Dîbâce yahut *Huṭbe-i devâvîn* (Nevâ'i *Bedâyi'u'l-bidâye* için bir fihrist, *Nevâdirü'n-nihâye* için de bir dîbâce yazdığını ikinci önsözünde söylüyor. *Huṭbe-i devâvîn* adını taşıyan bu dîbâce şairin birinci divanı için yazdığı önsözdür).

Dîbâce (Nevâ'i'nin, şiirlerini son defa gözden geçirip dört divan halinde topladığı zaman H. 904 = M. 1498-99 da 60 yaşında iken yazdığı ikinci önsöz).³

Kasideleri : Nevâ'i'nin dört divanı dışında kalan başlıca kasideleri: *Tuhfetü'l-efkâr*, *Nesîmü'l-huld*, *Rûhu'l-kuds*, *'Aynü'l-hayât*, *Minhâcü'n-necât* ve *Kuvvetü'l-kulüb* adlı kasideleriyle, *Fuşûl-i erba'a* adını taşıyan dört kasidesidir.

Farsça dîvâni (başına eklediği bir önsöz ile birlikte),
Türlü tarihlerde yazdığı şiirlerden toplanan Türkçe dört divanı ile Farsça divanından başka, yazdığı eserler tarih sırasıyla şöyle sıralanabilir :

Çihil hadîs (H. 886=M. 1481-82),
Vakfiyye (H. 886=M. 1481-82),
Hayretü'l-ebrâr (H. 888=M. 1483, ilk mesnevisi),
Ferhâd ü Şîrîn (H. 889=M. 1484, ikinci mesnevisi),
Mecnûn u Leylî (yazıldığı tarih bilinmemekle beraber H. 889=M. 1484 de yazdığını sanılmaktadır, üçüncü mesnevisi),

ment, No. 316-317), Nevâ'i'nin *Bedâyi'u'l-bidâye* ve *Nevâdirü'n-nihâye* adlı iki divanını hayatının sonlarına doğru Baykara'nın emriyle topladığını yazarlarda da, bunlar çok daha önce meydana getirilmiştir.

² Nevâ'i, ikinci *Dîbâce*'sında bunu açıkça belirtmektedir.

Blochet'nin, *Catalogue des manuscrits turcs de la Bibliothèque Nationale*'de, *Cevâhirü'l-me'ānī* adını taşıyan yazma hakkında verdiği bilgi düzeltilmeye muhtaçtır (c. II, s. 247-248, Supplement, No. 1367).

³ Uzun zamandanberi aradığım bu önsözü nihayet bulabildim.

Seb'a-i seyyāre (H. 889=M. 1484 ile H. 890=M. 1485 arası, dördüncü mesnevisi),

Sedd-i İskenderi (H. 889=M. 1484 ile H. 890=M. 1485 arası, beşinci mesnevisi),

Nażmü'l-cevāhir (H. 890=M. 1485),

Tārīh-i enbiyā ve ḥukemā (H. 890=M. 1485 den sonra),

Tārīh-i mülük-i 'Acem (H. 890=M. 1485 den sonra),

Hālāt-ı Seyyid Hasan Erdeşir (H. 896=M. 1490-91),

Mecālisü'n-nefā'is (H. 897=M. 1491-92),

Münse'āt (H. 897=M. 1491-92 den sonra),

Risāle-i mu'amma (Farsça yazılan bu eserin de hangi tarihte yazıldığı belli değildir; Cāmī'ye sunulduğu için H. 898=M. 1492 den önce yazılmış olmalıdır),

Hamsetü'l-mütehayyirin (H. 898=M. 1492 den sonra),

✓ *Mizānū'l-evzān* (H. 898=M. 1492 den sonra),

Hālāt-ı Pehlevan Muhammed (H. 900=M. 1494-95 den sonra),

Nesā'imü'l-maḥabbe (H. 901=M. 1495-96),

Lisānū't-ṭayr (H. 904=M. 1498-99),

Muḥākemetü'l-lugateyn (H. 905=M. 1499),

Sirācū'l-muslimin (H. 905=M. 1499-1500),

Mahbūbu'l-kulūb (H. 906=M. 1500-1501),

Münācāt (*Külliyat* nüshalarının başında bulunan bu mensur eserin hangi tarihte kaleme alındığı belli değildir),

Münse'āt (Farsça, hangi tarihte toplandığı belli değildir),

Nevā'i adına kayıtlı başka eserler:

Seba'tü ebhur (Arapça sözlük) : bu eserin adı kaynaklarda geçmez ve Batı bilim âlemi bu eseri tanıtmaz. Eserin Ayasofya Ktp.ndaki nüshasını ilk defa görmüş, sonradan gördüğüm beş nüshasıyle birlikte eseri bilim âlemine tanıtmıştım. ⁴

⁴ Bk. Agâh Sırri Levend, "Nevā'İ'nin Arapça sözlüğü", *Türk dili araştırmaları yılı - Belleten*, 1956, s. 239-245. Eser şüphesiz yillardanberi kitaphıkta duruyor ve adı kitaphık katalogunda da kayıtlı bulunuyordu. Ama o güne kadar kimsenin dikkatini çekmemiştir. Bilim âlemince de tanınmıyordu. İşin bilinmiyen tarafı budur. *Seb'atü ebhur*'un bir nüshası daha Âtif Ef. kitaphığında (No. 2718), başka bir nüshası da Bayezid kitaphığında (Veliyye'd-din Ef. No. 3106) bulunmaktadır. Bunlardan birinci nüshayı Atif Ef. kitaphığı Müdürü Fuad Pinardağı, ikinci nüshayı da Rıgv Paşa kitaplığı tasnif memuru Ahmed Türek bana bildirmek lütfunda bulunmuşlardır.

Mu‘ammeyât-i Esmâ-i Hüsnâ (Farsça) : Türkçe “hal”leriyle birlikte *Risâle-i hall-i mu‘ammeyât-i Esmâ-i Hüsnâ* adını taşıyan bu eser ‘Alî Şîr Nevâ’î adına, Atîf Ef. Ktp.nda 2039 numarada kayıtlı bulunmaktadır⁵.

Nâzım-ı ‘akâ’id : Manzum din bilgisi kitabıdır. Bu eser basılmıştır. Müellifi de Nevâ’î olarak gösterilmektedir.⁶

Bunlardan başka, bazı kaynaklarda Nevâ’î’nin eserlerinden bahsedilirken, şù eser adlarının kaydedildiği de görülür :

Mâhzenü'l-esrâr (Belin, kendi koleksiyonunda Nevâ’înin *Mâhzenü'l-esrâr* adlı tasavvufa ait bir eserin bulunduğunu kaydederse de bilgi vermez ve başka bir açıklamada da bulunmaz. Nevâ’î’nin, Niżāmî’nin eserine cevap olarak kaleme aldığı *Hayretü'l-ebrâr* adlı ilk mesnevisi’nin bazı nüshalarında bu adla kaydedildiğini, bundan başka Nevâ’î’nin eserleri arasında Mîr Hâydar’ın *Mâhzenü'l-esrâr* adlı mesnevisi’nin bazı nüshalarında karışmış olduğunu burada hatırlamak yerinde olur).

Kîssâ-i Şeyh Şan‘ân (bazı kaynaklarda ayrı bir eser olarak gösterilen 512 beyitlik bu mesnevi *Lisânü't-şayr*’da yer alan hikâyelerden biridir⁷).

Zübdeyü't-tevârih (bu eser ele geçmemiştir. Bazı kaynaklarda “Zübdeyü't-tevârih”in, müellifin *Târih-i enbiyâ ve hûkemâ* ile *Târih-i mülük-i Acem* adlı eserlerinin birleştirilerek verilmiş başka bir adı olduğu kaydedilmektedir).

Volin, “Leningrad kitaplıklarında Nevâ’î yazmaları hakkında” başlıklı yazısında⁸, Hâvândmîr’ın *Mekârimü'l-âhlâk*’ında, Nevâ’î’nin ayrıca iki tarihinden bahsedilmekte olduğunu bildiriyor.

Bursalı Tâhir, *Siyâsete müte'allik âşâr-i İslâmiyye* (İstanbul 1330) adlı küçük eserinde ‘Alî Şîr Nevâ’î’nin *Siyerü'l-mülük* adında Farsça

⁵ Bk. Agâh Sirri Levend, “Nevâ’îye atfedilen bir eser, *Mu‘ammeyât-i Esmâ-i Hüsnâ*”, Yılığım bu nüshasındaki son yazı.

⁶ Son defa gördüğüm bu eserden başka bir yazımında bahsedeceğim.

⁷ Londra Royal Asiatic Society kitaplığında bulunan Nevâ’înin *Külliyyatı*’nda *Lisânü't-şayr* yerine yalnız Şeyh Şan‘ân hikâyesi vardır (v. 361 b- 365 b). bk. C. S. Mundy, “Notes on Three Turkish Manuscripts”, *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, University of London, 1948, c. XII, bölüm 3 ve 4, s. 536-537.

⁸ Tercümesi için bk. Rasime Uygun, *Türk dili araştırmaları yyllığı - Belleten 1955*.

bir eserinden bahseder. Bu eser hakkında başka bilgimiz yoktur.

Blochet, *Catalogue des manuscrits turcs de la Bibliothèque Nationale*'de⁹ Baykara'ya sunulmuş olan bir *Yūsuf u Züleyhā* mesnevisini Nevā'iye atfetmekte ve delil olarak da şu beyti göstermektedir :

Cāmi‘-i Kurān idi kān-i yakīn
İrdi ‘Alī şīr-i Haķ u şāh-i dīn

ikinci misradaki “‘Alī” ve “şīr” kelimelerinin yanyana bulunması Bloch'te'yi yaniltmıştır. Buradaki “‘Alī”, “Hażret-i ‘Alī”, “şīr-i Haķ” ve “şāh-i dīn” tamlamaları da ‘Alī'nin sıfatlarıdır.

Nevā'i'nin eserleri hakkındaki bilgimiz bundan ibarettir.

---

⁹ (c. II, s. 246, Supplement No. 1365).

این نویسنده را شیخور را سینم ماه نویسندگان ایلاره می خواهد	که هر ایام از ایلاره می خواهد نویسنده را ماه ایلاره را ایلاره دریش ماه ایلاره را ایلاره ایلاره عمرت بی و نویسنده ایلاره ایلاره	الریشه	سری نویسنده و چون کنیتی کنیتی آنوزنده آنوزنده کوکنی کوکنی	سری نویسنده و چون کنیتی کنیتی آنوزنده آنوزنده کوکنی کوکنی	مهدو آنوزنده ایلاره ایلاره ایلاره آنوزنده آنوزنده ایلاره ایلاره ایلاره
---	--	--------	--	--	---

23 b

الریشه	کنیتی نویسنده ایلاره ایلاره آنوزنده آنوزنده ایلاره ایلاره	عمرت	کنیتی نویسنده ایلاره ایلاره آنوزنده آنوزنده ایلاره ایلاره	عمرت	کنیتی نویسنده ایلاره ایلاره آنوزنده آنوزنده ایلاره ایلاره
--------	--	------	--	------	--

24 a

اولان اولمه ر فنجه چیل اخدا و لونه مهدار زمیع از این	بیلکه	دیل انتخاب شده با در کنود	ذکر و فتوپی از کرسنیو	با وہ اس سماں اتفاق نہیں، پیغام ان لذتیکی بانی	نهشتر عالی ترتب پر نیز و لطفاً کند افزای از اول	دان اول مناسنے را رفع اول ر قال از اول	الهمادی	از دل اتفاق نهیں و دوت رفعتیں	از شکرانه چو پر اصلی بول	واوه سه بر اصل ور تغبد باما دی اول بر قویون	اولان الک ایله ایها دی لیله
--	-------	---------------------------	-----------------------	--	---	--	---------	-------------------------------	--------------------------	---	-----------------------------

الهمادی	الیله	تمبریق خوشم دارای آگ	ای دل اقابل نوچ شستنیاه	واوه اس سماں قابل، غنید بایانی دل ای محبت	او را رسی ای نیزه صعل اوله،	اولان الک ایله ایها دی لیله
---------	-------	----------------------	-------------------------	---	-----------------------------	-----------------------------

22 b

23 a

العنف	لأنه وفقاً له لا ينفعه فيما يراه من الناس ويؤدي إلى مرضه	عندما يرى سكانه يذمرون عن بعضهم الآن في هذه فرصة العنف	العنف والعنف الذي يضر وهو العذر والعنف والعنف الذي يضر	العنف والعنف الذي يضر والعنف الذي يضر	العنف والعنف الذي يضر
-------	--	---	---	---	--------------------------

21 b

العنف	لأنه وفقاً له لا ينفعه فيما يراه من الناس ويؤدي إلى مرضه	عندما يرى سكانه يذمرون عن بعضهم الآن في هذه فرصة العنف	العنف والعنف الذي يضر وهو العذر والعنف والعنف الذي يضر	العنف والعنف الذي يضر	العنف والعنف الذي يضر
-------	--	---	---	--------------------------	--------------------------

22 a

تغییرات از مال ملطفاً نشکنید	لذتی ملی
مال ملطفاً نشکنید	لذتی ملی
لذتی ملی	لذتی ملی
لذتی ملی	لذتی ملی
لذتی ملی	لذتی ملی

2015

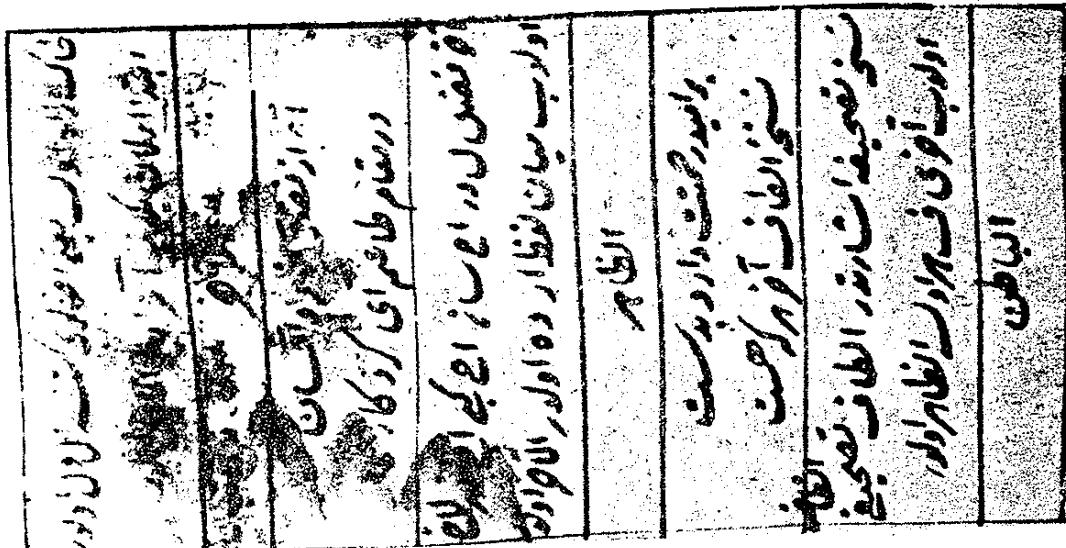
218

الله ام البتار و اس ز سه نهاده ایتیلر سه ز	الله ام البتار و اس ز سه نهاده ایتیلر سه ز	فیضنیت کیکن از ز رو بیز	داره اسم داد دیگر اما همچو عیمه ایلر	قیان خیکیلر تیا تالیلر دیا بیز	پیشیز ایلر ایلر ایلر	بیزه عیشیت دیلوبنیت	اینی بیز نهاده ایتیلر سه ز	داره اسم ایتیلر سه ز ایلر ایلر	اینی ایلوبنیلر دیلوبنیت
--	--	-------------------------	--------------------------------------	--------------------------------	----------------------	---------------------	----------------------------	--------------------------------	-------------------------

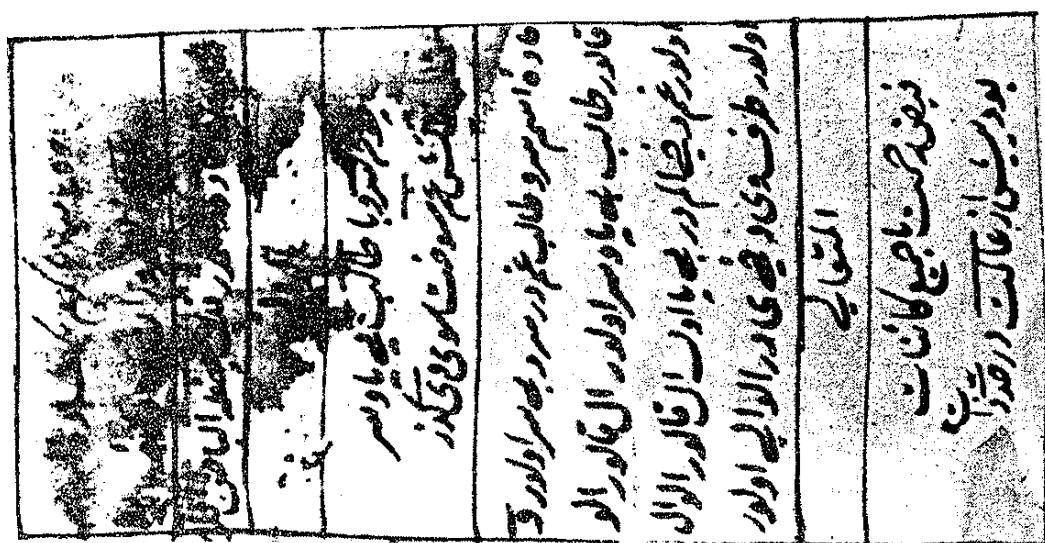
19 b

الله	داره ایلوبنیلر دیلوبنیت	الزوف	کیکن دیلوبنیت	کیکن دیلوبنیت	داره اسم داد دیگر اما همچو عیمه ایلر	ایلوف دیلوبنیت	ایلک دیلوبنیت	ایزینیک دیلوبنیت	مال ایلک دیلوبنیت	داره اسم مال ایلک دیلوبنیت
------	-------------------------	-------	---------------	---------------	--------------------------------------	----------------	---------------	------------------	-------------------	----------------------------

20 a

189

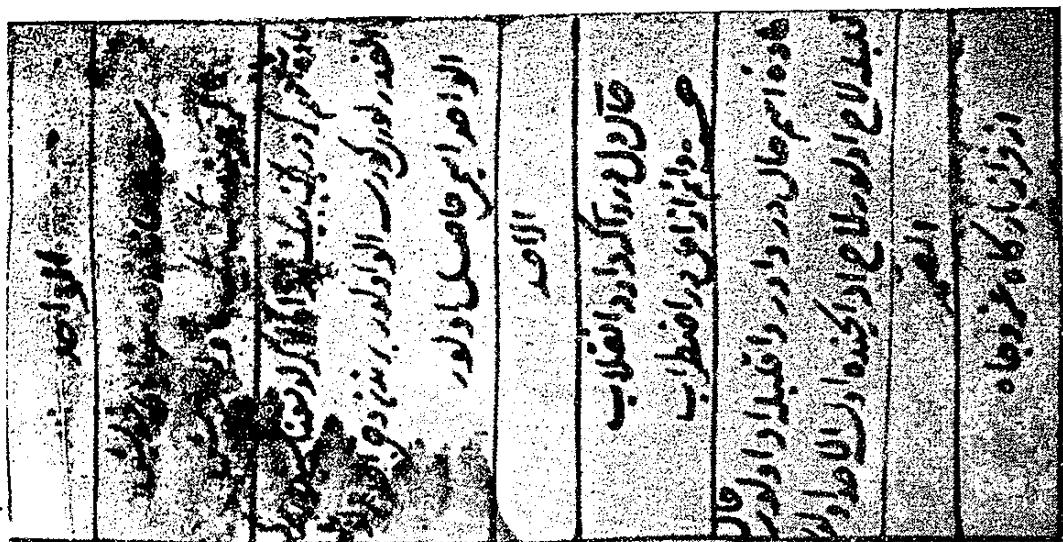
19 a

نسم الهماء و حصل الماء	الله	كنت بغير الله كفراً	عذابي	أنا
الله	أنا	كنت بغير الله كفراً	عذابي	أنا
عذابي	أنا	كنت بغير الله كفراً	عذابي	أنا
أنا	عذابي	كنت بغير الله كفراً	عذابي	أنا
عذابي	أنا	كنت بغير الله كفراً	عذابي	أنا

17 b

لهم إني أتوسل إليك	الله	لهم إني أتوسل إليك	الله	لهم إني أتوسل إليك
لهم إني أتوسل إليك	الله	لهم إني أتوسل إليك	الله	لهم إني أتوسل إليك
لهم إني أتوسل إليك	الله	لهم إني أتوسل إليك	الله	لهم إني أتوسل إليك
لهم إني أتوسل إليك	الله	لهم إني أتوسل إليك	الله	لهم إني أتوسل إليك
لهم إني أتوسل إليك	الله	لهم إني أتوسل إليك	الله	لهم إني أتوسل إليك

18 a

16 b

17 a

اللهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش
لهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش
لهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش
لهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش
لهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش	لهم إله العرش

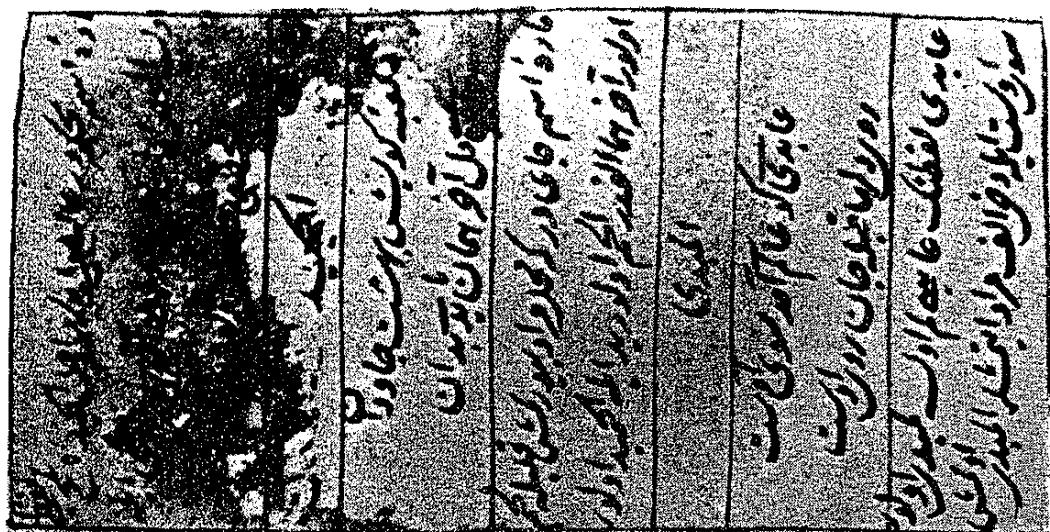
15 b

الواجد	جباران بابوالبريج وذ	رستن بازار غلزار ناصاب	سقى سقى شاهزاده	اللهم إله العرش
الواجد	جباران بابوالبريج وذ	رستن بازار غلزار ناصاب	سقى سقى شاهزاده	اللهم إله العرش
الواجد	جباران بابوالبريج وذ	رستن بازار غلزار ناصاب	سقى سقى شاهزاده	اللهم إله العرش
الواجد	جباران بابوالبريج وذ	رستن بازار غلزار ناصاب	سقى سقى شاهزاده	اللهم إله العرش
الواجد	جباران بابوالبريج وذ	رستن بازار غلزار ناصاب	سقى سقى شاهزاده	اللهم إله العرش

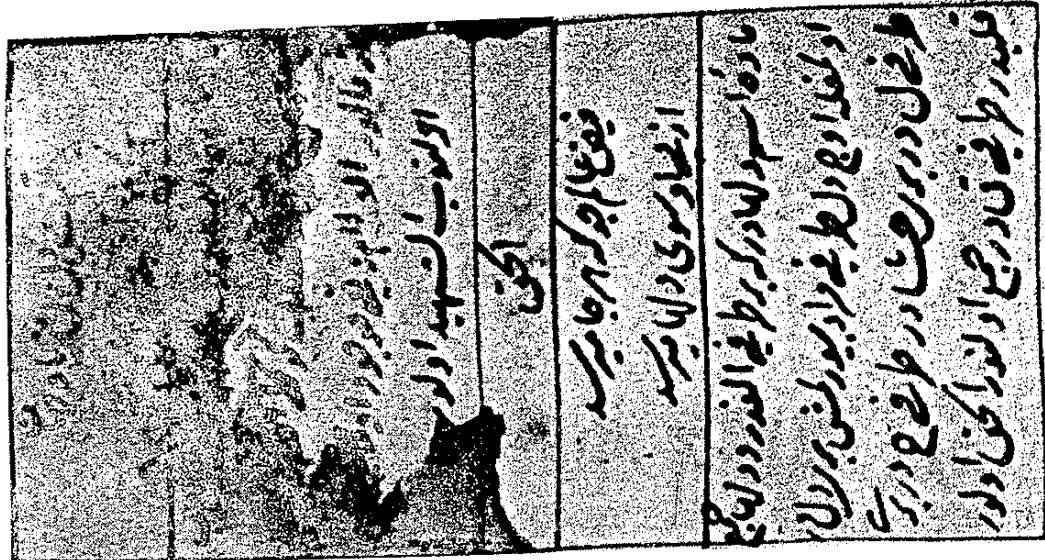
16 a

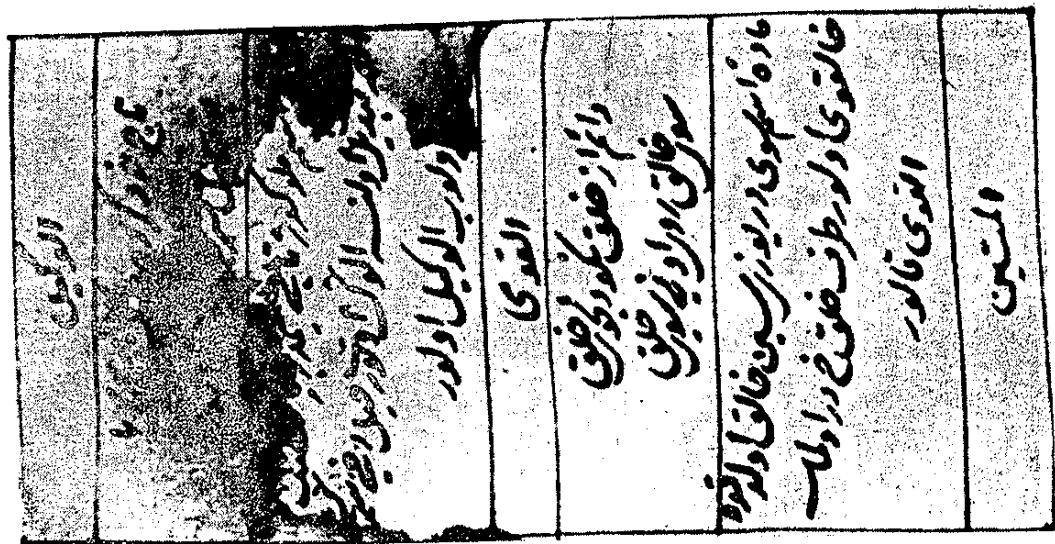
14 b

15 a

13 b

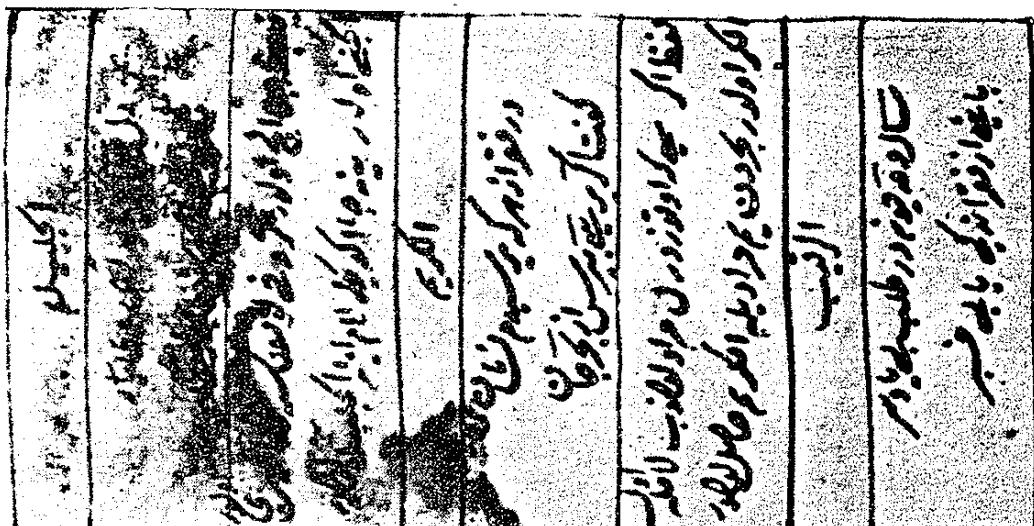
14 a

الحكم	بما يحيى من حكم	بما يحيى من حكم	بما يحيى من حكم	بما يحيى من حكم	بما يحيى من حكم

12 b

الحكم	بما يحيى من حكم	بما يحيى من حكم	بما يحيى من حكم	بما يحيى من حكم	بما يحيى من حكم

13 a

119

123

10

20

الكلمة	مقدمة	المعنى	المعنى	المعنى
الكلمة	مقدمة	المعنى	المعنى	المعنى
الكلمة	مقدمة	المعنى	المعنى	المعنى
الكلمة	مقدمة	المعنى	المعنى	المعنى
الكلمة	مقدمة	المعنى	المعنى	المعنى

9 b

المعنى	المعنى	المعنى	المعنى	المعنى
المعنى	المعنى	المعنى	المعنى	المعنى
المعنى	المعنى	المعنى	المعنى	المعنى
المعنى	المعنى	المعنى	المعنى	المعنى
المعنى	المعنى	المعنى	المعنى	المعنى

10 a

الطباطبائي	أبو عبد الله محمد بن علي بن إبراهيم	الطباطبائي	أبي عبد الله محمد بن علي بن إبراهيم
الطباطبائي	أبي عبد الله محمد بن علي بن إبراهيم	الطباطبائي	أبي عبد الله محمد بن علي بن إبراهيم
الطباطبائي	أبي عبد الله محمد بن علي بن إبراهيم	الطباطبائي	أبي عبد الله محمد بن علي بن إبراهيم
الطباطبائي	أبي عبد الله محمد بن علي بن إبراهيم	الطباطبائي	أبي عبد الله محمد بن علي بن إبراهيم
الطباطبائي	أبي عبد الله محمد بن علي بن إبراهيم	الطباطبائي	أبي عبد الله محمد بن علي بن إبراهيم

امانیه ایمی واصله از	منزه شدند و ملکه ایران را پس بگیرند
پسر ایشان را که	بیانیه ایشان را در آن داشتند
پسر ایشان را که	بیانیه ایشان را در آن داشتند
پسر ایشان را که	بیانیه ایشان را در آن داشتند
پسر ایشان را که	بیانیه ایشان را در آن داشتند

نیز اصطلاح برکت آن ملک	الله عزیز فتح خود را اینجا کشیده است	رسانی از نظر این ملک فرعون که هر چند بخوبی	امکن باشد درین شهر را	نادره ایسم کمود و طرفی ستد طبق معاویه از این	از این طبق خوب باشد
پس از این	این ملک فتح خود را اینجا کشیده است	رسانی از نظر این ملک فرعون که هر چند بخوبی	امکن باشد درین شهر را	نادره ایسم کمود و طرفی ستد طبق معاویه از این	از این طبق خوب باشد
این	این ملک فتح خود را اینجا کشیده است	رسانی از نظر این ملک فرعون که هر چند بخوبی	امکن باشد درین شهر را	نادره ایسم کمود و طرفی ستد طبق معاویه از این	از این طبق خوب باشد
این	این ملک فتح خود را اینجا کشیده است	رسانی از نظر این ملک فرعون که هر چند بخوبی	امکن باشد درین شهر را	نادره ایسم کمود و طرفی ستد طبق معاویه از این	از این طبق خوب باشد
این	این ملک فتح خود را اینجا کشیده است	رسانی از نظر این ملک فرعون که هر چند بخوبی	امکن باشد درین شهر را	نادره ایسم کمود و طرفی ستد طبق معاویه از این	از این طبق خوب باشد

درویش	او افسوس از خود را در خود داشت
الخواجہ	ایک بار کوئی نہیں میل کر سکتا تھا
الخواجہ	ایک بار کوئی نہیں میل کر سکتا تھا
الخواجہ	ایک بار کوئی نہیں میل کر سکتا تھا
الخواجہ	ایک بار کوئی نہیں میل کر سکتا تھا

شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰	از مکانیکی هایی که در این شیوه استفاده می شوند
شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰	شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰
شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰	شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰
شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰	شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰
شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰	شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰

6 b

ال سخن	شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰
شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰	شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰
شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰	شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰
شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰	شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰
شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰	شیوه زدن رئیسی معمولی خانه ای از طبقه ۶۰

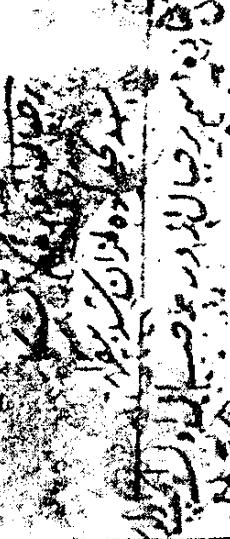
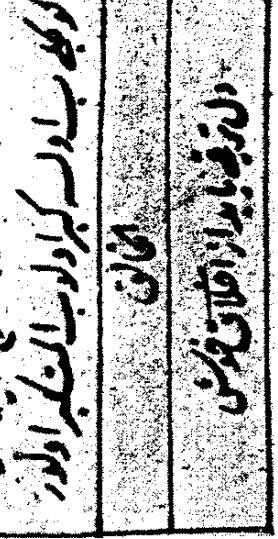
7 a

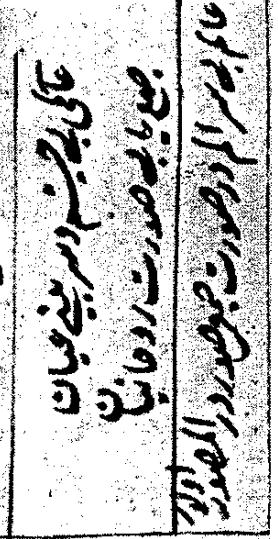
الفنان	شاعر	ممثل	ممثل	ممثل	ممثل	ممثل
شاعر	شاعر	ممثل	ممثل	ممثل	ممثل	ممثل
ممثل	ممثل	ممثل	ممثل	ممثل	ممثل	ممثل
ممثل	ممثل	ممثل	ممثل	ممثل	ممثل	ممثل
ممثل	ممثل	ممثل	ممثل	ممثل	ممثل	ممثل

5 b

رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار
رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار
رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار
رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار
رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار	رسنیار

6 a

 مختار	 سیدی گیلانی ملزمان کنیت نزدیکی از سرپالیلار و عاصمه ایلار از دو دشنه نهاده و شهاده ایلی کیمیلور	 المت	 رئیس اوت خانی افغانستان کردا خود بکوبن بنویسین	 مادا امیرکارا او نبلاس نیلولو آخوندی بنت اولی المکت او دو صمع ثانیه و کرناشان ایلچه بادل کردار لب بالشیر او لوز	 الخان دل ریضا پادشاه افغانستان
---	--	--	--	---	--

 خان خان	 خانی ایلیانی ایلیانی کلکلی خانی ایلیانی ایلیانی ایلیانی ایلیانی	 جون بالا کلیل زیب روسی بر در طرفت کاره ایلیان ایلیان	 خادم ایلیان ایلیان ایلیان ایلیان ایلیان ایلیان ایلیان ایلیان ایلیان	 ایلیانی ایلیانی ایلیانی ایلیانی ایلیانی ایلیانی ایلیانی ایلیانی ایلیانی ایلیانی	 علی بیرونی ایلیانی ایلیانی بیرونی ایلیانی ایلیانی ایلیانی
---	---	---	---	--	---

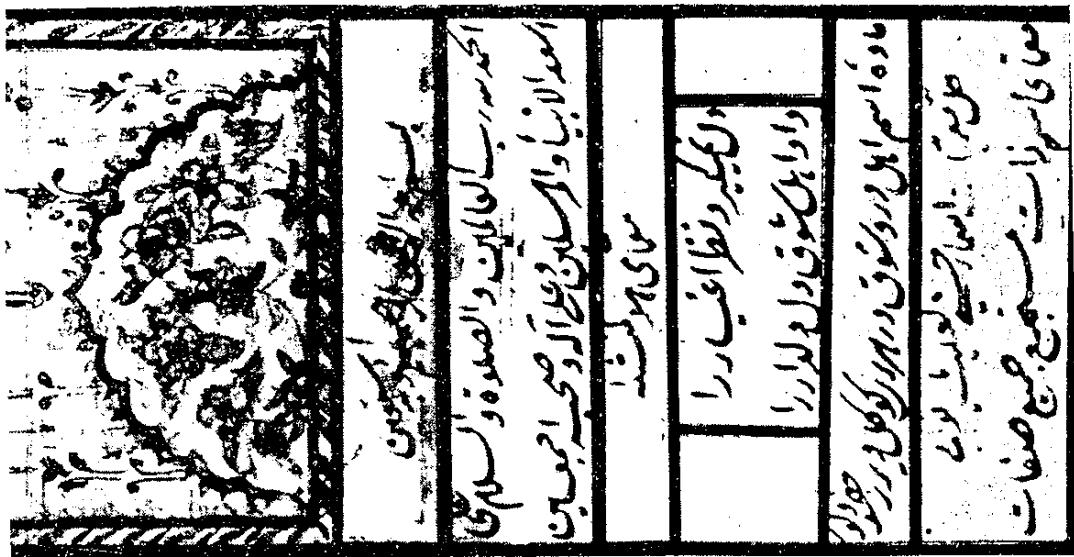
لر زن سپهانلار دىرسىپ بولۇرىنىڭ يەنى	أىشاسلىق
لر زن سپهانلار دىرسىپ بولۇرىنىڭ يەنى	لەپەنلەر
لەپەنلەر	لەپەنلەر
لەپەنلەر	الائمه
لەپەنلەر	جاپىرىن رەتىپ بىرىسىز

3 b

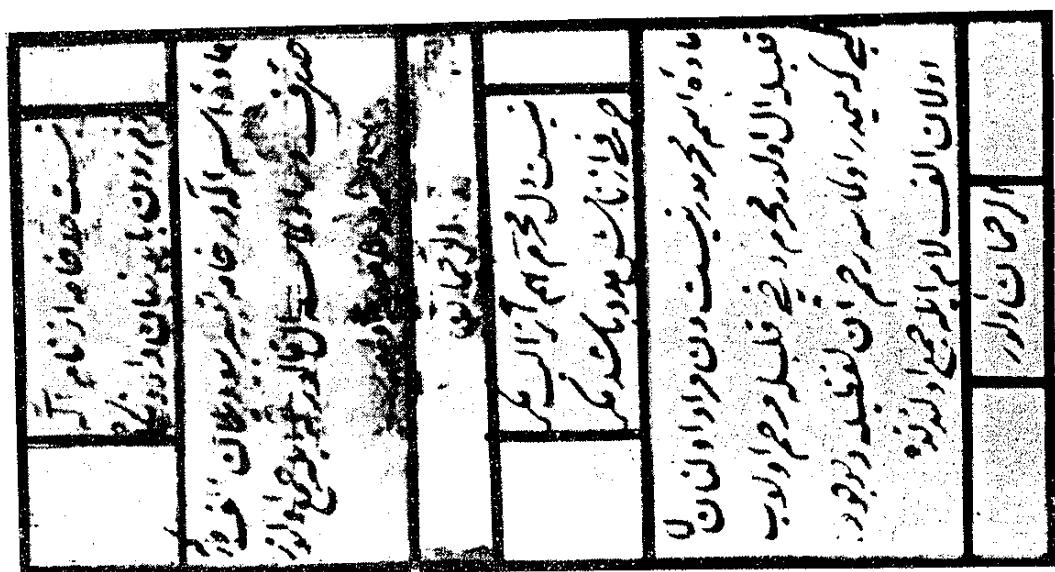
لەپەنلەر	لەپەنلەر
لەپەنلەر	لەپەنلەر
لەپەنلەر	لەپەنلەر
لەپەنلەر	لەپەنلەر
لەپەنلەر	لەپەنلەر

4 a

1 b

2 a

RİSALE-İ HALL-İ MUAMMEYAT-I ESMA-İ
HÜSNA Lİ ALİŞİR NEVAİ